

sosíalurinn

frælsi

javnaður

brøðralag

Nr. 86 — Leygardagin 13. december 1975 — 48. árgangur — Leysasøla 1,50 kr.

Oljuprísurin farin 17% upp síðan septembur — fer nú niður við 4,5 oyrum

Oljuprísurin, sum hækkar ofta, er farin langt upp síðan í summar. Í lätuni er hann 85 oyru fyri liturin av brenniolju. Hvat er tað, sum ávirkar henda prís? Tað er millum annað dollarkursurin, sigur Hjarnar Djurhuus, stjóri á Shell í Føroyum

Ein fuglfirðingur ringdi til okkara, tí hann var irriteraður á altíð hækkanði oljuprísirnar. Og fá kenna til orsøkirnar.

Hann nevndi fyrri okkum, at Hjarnar Djurhuus, stjóri á Shell, í eini útvarpssamrøðu hevði sagt, at framleiðaralondini høvdu sett prísir upp við 10%, og at hetta fór at ávirka okkum um miðjan desember.

Shell: tað er dollarin

Men maðurin sá, at prísurin fór upp fleiri ferðir frá septembur og til novembur, og ræddist fyrri, at vit kanska fóru at fáa hini 10% sum jólagávu oman á alt hitt.

Er nakað á vási, sum tú vilt hava í bløðini, so ring — vit eru til reiðar. Telefon okkara er 11820.

Hann ringdi tí út á Shell, har hann fekk at vita, at tað var dollarkursurin, sum ávirkaði hesar prishækkingar, sum vit nú hava havt.

Hetta helt hann var ov lættliga sloppið, og leitaði hann tí sjálvur fram dollarkursin. Hann sá tá, at dollarin var farin niður í virði, og ikki upp.

Dollarkursurin var minkaður síðan septembur til novembur.

Dollarin hækkaður í vár

Tað er rætt, at dollarin síðan septembur er lækkaður. Men stjórin á Shell segði, at dollarin var farin upp í vár. Hann var farin upp allar triggjar mánaðarnar juli, august og septembur. Síðan er dollarin minkaður, men nú er hann á veg upp aftur.

Hjarnar Djurhuus segði, at tann hækkanin í dollarinum, sum var í vár og í summar, ávirkar ikki prísir beinanvegin, men hækkanin kemur stigvis. Tað er henda hækkan, ið vit hava merkt. Og tann lækkingin í dollarinum, sum var frá septembur og til miðjan novembur, kemur seinri at minka um prísir.

Frii marknaðurin í Rotterdam

Prísasetingin av olju fer, sambært Shellstjóran, Hjarnar Djurhuus, fram soleiðis, at tað í fyrstu atlugu er útsoluprísurin

frá framleiðaralondunum, sum er galdandi. Harnæst er tað kostnaðurin av at reinsa oljuna, og síðani tann prísurin, sum verður fingin á sokallaðu »frii uppboðssøluni« í Rotterdam.

Ein partur av oljunni, sum kemur í Havn í Rotterdam, verður settur til uppboðssølu. Hesin partur er umleið so stórus

Fall átta metrar og doyði

Vanlukka í Klaksvík kostaði bretskum trolaramanni lívið

Ein vanlukka í Klaksvík kostaði hósnáttina einum bretskum trolaramanni lívið.

Maðurin var mikudagin komin komin í land av einum trolara vegna sjúku og skuldi gista á Klaksvíkar Sjúkahúsi, til trolarin kom aftur eftir honum. Seint hósnáttina hoyrdist eitt hvølt róp uttan fyrri sjómansheimið, og tá farið varð at kanna orsøkina, komu fólk fram á ein deyðan mann liggjandi uttanfyrri.

Fallið átta metrar

Politistøðin í Klaksvík sigur, at bretska trolaramaðurin er fallin átta metrar. Eitt vindeygga í kamarinum, har maðurin gisti, stóð upplatið, og ein rútur í vindeyganum er brotin. Men tað er ikki greitt, um maðurin er dottin ella lopin út av vindeyganum. Politistøðin sigur, at vanlukkan helst er hend um fyra tíðina hósnáttina.

sum nýtslan hjá Danmark, ella eini 3% av tí, sum kemur í havn. Tað, sum verður boðið upp á hesa olju, er avgerandi fyrri prísir á allari olju, sum seld verður í Europa.

Kostar 4,5 oyra minni frá hósdegnum

Hesar samrøður høvdu vit við Shellstjóran fyrri einum tveimum vikum síðan, og hósdagin segði Shellstjórin okkum, at prísurin fór niður við 4,5 oyrum. Hann sigur, at hetta kemur lutvis av, at dollarkursurin er fallin, sum viðkomandi fuglfirðingur jú segði, og lutvis av tí, at prisfall hevur verið á marknaðinum í Rotterdam. Hetta prisfall stendst av, at tað hevur verið rættiliga heitt um alt Europa, og at nýtslan tí er minkað. Tað eru alto so dollarfal og yvirframleiðsla.

Spurður um ta hækkan upp á 10%, sum hann lovaði okkum í útvarpssamrøðuni í summar, segði Hjarnar Djurhuus, at møguleikar eru fyrri, at henda hækking verður burtur. Hetta stendst av, at prislækkingin beint nú hevur verið so mikið

stór. Hann kundi tó einki siga við vissu.

Olja fyrri 60 oyru í Hetlandi

— Vit høvdu eisini frætt, at olja var seld í Hetlandi fyrri 60 oyru fyri liturin, meðan hann her hevur kostað 85 oyru.

— Tað er rætt, at oljan har hevur verið seld so biliga, men vit vita eisini, at oljan er farin upp í Hetlandi. Hon fór upp 2. desember við 16 oyru fyrri liturin.

Tann oljan, sum hevur verið seld fyrri 60 oyru, er einahelst ikki roknað til útlendingar, um tað er so, at teir selja olju við pristilskoti. Hetta plagar tá bert at vera galdandi fyrri tey, ið hoyra heima í viðkomandi landi.

Annars er tað vanligt í fleiri londum, at olja verður seld til skip fyrri lágan prís, og at teir so leggja tilsvandari prís upp á okkurt annað, so sum bensin ella fuert-olju. Tað kann vera eitt slíkt fyrirbrigdi, sum er í Hetlandi, sigur stjórin á Shell, Hjarnar Djurhuus, í samrøðu við SOSIALIN.

HAF størri verkfallsgrunn?

Á arbeiðspláss í Havn er komin ein flogseðil, undirritaður av tveimum monnum, sum halda tað vera neyðugt, at Havnar Arbeiðsmannafelag styrkir um verkfallsgrunnin. Í flogseðlinum stendur m. a.

Í sambandi við lönarsamráðingarnar í vár varð týðuliga avdúkað fyrri arbeiðsmanninum, hvussu nógv hann er afturúrsigldur.

Tá kom fram, at um arbeiðsmaðurin í ár skal hava sama part av tjóðarúrtøkuni, sum hann fekk í 1962, má timalønin vera umleið 28 krónur (við fritíðarløn).

Tað vil siga, at vit í ár ikki fáa meir enn góðar 2/3 av tí luti, ið var okkara í 1962. Hin parturin

er komin kapitalistunum aftan fyrri bankarnar og aðrar stórflytøkur til góðar. Men virðini eru har, tey fara bert í skeivar lummar.

Herav skilst, at rúm er fyrri einum stórum lönarkrævið samfelagið er fært fyrri at fígga einum munandi lönarvækstri hjá arbeiðsmonnum.

Eitt annað dømi, sum vist hevur verið á, er, at fyrri at kunna upphalda einum miðal húski, tvs. pristalsfamiliuni, við

einari arbeiðsviku upp á 42½ tíma, má timalønin vera minst 29 kr.

Harvið er tað í tølum prógvað, sum einhver upphaldari — og kanska eisini ein ungur, ið er farin undir egin hús — so beiskliga kennir til, at arbeiðslønin yvirhever ikki svarar til livikostnaðin.

Framhald á síðu 8